

Hội Chứng Asperger

Cô gặp Anh trong một buổi tiệc nhà người bạn. Anh rất đẹp trai, và Anh thao thao bất tuyệt nói về các hành tinh trong Thái Dương Hệ. Cô mê cái đẹp trai của Anh, cái đam mê tìm hiểu vũ trụ của Anh.

Họ lấy nhau sau sáu tháng hẹn hò. Anh yêu Cô hoàn hảo như trong tiểu thuyết lãng mạn: Anh gửi email thường xuyên với những lời tỏ tình thật dễ thương và ướm át đến tận cùng, Anh mở cửa xe khi đưa đón, hoa tươi và nụ hôn trên cổ khiến Cô rưng rờ ...

Lấy nhau rồi. Ván bài lật ngửa. Mỗi hôn, lời yêu dần dà biến sau tuần trăng mật. Anh không nói chuyện gì khác ngoài chuyện “các vì sao”. Cô cho rằng anh không còn yêu Cô nữa, nhưng Anh thì nói vẫn yêu Cô, nhưng cảm thấy không cần thiết để cứ phải nói “yêu”.

Anh rất say mê nghiên cứu và làm việc, nhưng không bao giờ hiểu được sự “vô lý” và “yêu đương vớ vẩn” của vợ.

Anh thẳng thắn đến độ khiến Cô bị tổn thương với chính mình và xấu hổ với bạn bè chung quanh. Cô khoe áo mới và hỏi ý Anh, Anh không hề biết khen lấy lệ, mà thường moi ra được đủ thứ những cái lỗi của cái áo ấy; Anh sắp xếp bày biện các vật dụng trong nhà rất khéo, nhưng không bao giờ chấp nhận những gì không theo ý anh, và thường cần nhắc Cô nếu sự vật không được sắp xếp bày biện như ý Anh muốn; Bạn mời đến nhà ăn tối, hỏi Anh có thấy ngon miệng không, và Anh thao thao bất tuyệt về những mẹo vặt để món ăn ấy vừa có thẩm mỹ vừa ngon miệng hơn ...

Lạnh lùng. Bảo thủ. Ích kỷ. Đó là tất cả những gì Cô có thể nói về

Anh.

Cô cảm thấy bị tổn thương, và bị Anh gạt gẫm tình cảm, vì Anh chỉ “ve vãn” để “chiếm đoạt” Cô. Cô đã quyết định li dị. Anh “dâng” hết tài sản cho Cô, và vẫn một mực cho rằng Anh đã luôn yêu Cô không thay đổi ...

Thắc mắc vẫn theo đuổi Cô. Oán giận vẫn ngập tràn mỗi khi Cô thoáng thấy một anh đẹp trai nào đó giống Anh, hoặc nghe ai đó say mê nói về một đề tài nào đó. Cô đã không quên được Anh, cũng không tìm ai “hơn” Anh, lại sợ phải rơi vào cảnh “đồng sàng dị mộng” nên Cô đã không yêu được ai nữa.

Mãi cho đến khi được chỗ làm cho đi dự một buổi “tu nghiệp” về bệnh tự kỷ “Asperger” và ảnh hưởng của bệnh đối với hôn nhân gia đình, Cô mới thật sự hiểu về Anh. Muộn màng ...

Hội chứng Asperger là gì?

Hội chứng Asperger là một dạng tự kỷ nhẹ, mức ảnh hưởng thường là về tinh cảm, tinh thần, cảm xúc và quan hệ hơn là về lâm sàng.

Các nhân vật bị hội chứng Asperger tiêu biểu trong phim ảnh và TiVi có thể kể là: *Dr. Gregory House* trong phim nhiều tập *House, Lt. Reginald Barclay* trong *Star Trek, Sheldon Cooper* trong *The Big Bang Theory*, v.v...

Các triệu chứng của hội chứng Asperger khác nhau và có thể từ nhẹ đến nặng. Triệu chứng thường gặp bao gồm:

Vấn đề với các kỹ năng xã hội: Trẻ em với hội chứng Asperger thường gặp khó khăn trong giao tiếp và thường lúng túng trong các cuộc xã giao. Trẻ thường khó kết bạn, luôn gặp khó khăn trong việc khởi xướng và duy trì cuộc trò chuyện.

Lập dị hoặc lặp đi lặp lại các hành vi: Trẻ có thể có những hành vi kỳ cục, động tác lặp đi lặp lại, chẳng hạn như lắc tay chéo xoắn các ngón tay, v.v...

Mối quan tâm hoặc thói quen bất thường: Trẻ có thể phát triển các thói quen bất di bất dịch (như mặc quần áo hay sắp xếp đồ vật theo một thứ tự nhất định) và muốn cái gì cũng phải chuẩn và chi tiết.

Khó khăn về giao tiếp: Những người bị hội chứng Asperger thường tránh giao tiếp bằng mắt và cũng không hiểu được ánh mắt của người khác. Họ có thể gặp khó khăn khi sử dụng nét mặt, hiểu và sử dụng cử chỉ và điệu bộ. Họ cũng có xu hướng hiểu chuyện hoặc trắng hoặc đen thối

chứ không biết nghĩa bóng hoặc nói chơi, nhưng lại rất “hoa mỹ” trong việc sử dụng ngôn ngữ của mình. Họ không nhận thức được rằng điều mình nói hoặc làm có thể làm người khác xấu hổ hoặc khó chịu nên thường bị đánh giá là thiếu tôn trọng và lịch sự. Và trong giao tiếp, họ cần thời gian lâu hơn để xử lý thông tin vì họ dùng lý trí chứ không dùng trực giác, điều này khiến họ bị mệt mỏi về thể chất lẫn tinh thần khi phải giao tiếp.

Khó khăn về kiểm soát và biểu hiện cảm xúc: Việc thiếu khả năng quản lý cảm xúc làm người có hội chứng Asperger có thể “bùng nổ” một cách bất ngờ. Họ thường không biết thuyết phục, nhường nhịn và giải quyết xung đột. Nhiều người bị hội chứng Asperger chỉ có thể biểu lộ hoặc thường thức tình cảm trong chốc thoáng, nhưng sẽ bối rối không biết biểu hiện hoặc đón nhận cảm giác sâu đậm hoặc nồng cháy.

Sở thích đặc biệt nhưng giới hạn: Một đứa trẻ bị hội chứng Asperger có thể quan tâm hoặc đam mê một số lĩnh vực nào đó với một cường độ cao, gần như ám ảnh, như lịch trình thể thao, thời tiết, hoặc bản đồ, v.v... Lớn lên, sở thích hoặc đam mê đặc biệt có thể phát triển và hướng về các lĩnh vực như các thiết bị điện tử và máy tính, tiểu thuyết giả tưởng, khoa học viễn tưởng, và đôi khi cũng có thể là niềm đam mê với một người cụ thể nào đó.

Vấn đề phối hợp: Trẻ thường vụng về trong cách đi đứng và kết hợp các điệu bộ.

Nhạy cảm: “Dị ứng” với một vài

loại âm thanh, hương liệu, chất liệu hoặc xúc giác.

Có kỹ năng hay tài năng xuất chúng: Nhiều trẻ em bị hội chứng Asperger lại có tài năng hoặc kỹ năng cao trong một lĩnh vực cụ thể, chẳng hạn như âm nhạc hay toán học.

Bảng hướng dẫn chẩn đoán hội chứng rối loạn Asperger được thêm vào cẩm nang chẩn bệnh DSM-4 (American Psychiatric Association’s Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders – version 4) vào năm 1994 để phân biệt Asperger với chứng tự kỷ. Vào năm 2013, DSM-5 nhập chung chứng tự kỷ, Asperger và các rối loạn phát triển khác, với tên gọi là “autism spectrum disorder”.

Hiện không có thuốc chữa Asperger. Các phương pháp chữa trị chủ yếu là can thiệp tâm lý xã hội như:

- ☞ Trị liệu tâm lý cá nhân,
- ☞ Giáo dục và hướng dẫn phụ huynh,
- ☞ Tư vấn giúp thay đổi hành vi,
- ☞ Luyện các kỹ năng xã hội,
- ☞ Thay đổi phương cách giáo dục.

Các thuốc chữa trị tâm lý thường chỉ được sử dụng để làm giảm các hành vi thái quá như hiếu động cực độ, lơ đãng, bốc đồng, khó chịu, hung hãn, lo âu, v.v...

Lưu Ngọc Huy